

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
INSEDATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsebet-körsz.).
PREȚUL INSERTIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tarifă
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA” ieșe în d. car. și
Abonamente pentru Austro-Ungarik:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și strălățitate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât aboni-
mentele cât și insertiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 93.

Brașov, Miercuri 28 Aprilie (11 Maiu).

1904.

Causa română macedonă.

Evenimentele din Macedonia ne interesează de un timp încôce pe noi Români în mod deosebit, fiind-că pe fondul, pe care ele se reflectază, se desenază din și în și tot mai viu începutul unei mișcări în sinul Aromânilor, a fraților noștri, persecutați și năpăstuiți și ei de sôrte, din această vestită și frumoasă provincie de sub dominațiunea turcască, care se bucură ađi în așa însemnată măsură de solicititudine marilor puteri în deosebi a Austro-Ungariei și a Rusiei.

De ani de zile e vorba ca prin intervențiunea diplomației române și cu sprijinul diplomației statelor mari, cari stau în relațiuni strinse amicabile cu România, să se ajungă și la o îmbunătățire a situațiunii elementului aromân, care se simte și vrea să trăiască și el ca națiônitate deosebită română în imperiul otoman.

Guvernul otoman, care a făcut și face atâtea concesiuni aci Grecilor, aci Bulgarilor și Sêrbilor și altor multe neamuri, nu s'a arătat nici odată intolerant față cu dezvoltarea limbei și culturai popoarelor creștine din împărăția sa. Reținut multă vreme prin influințe ale puterilor străine, nefavorabile întăriri elementului român în Macedonia, Sultanul s'a tot codit de a face ceva în direcția această și pentru Aromânii săi atât de leali supuși și, — s'o spunem franc, în anii din urmă guvernul român nici n'a întreprins vr'un pas diplomatic energic pe lângă Pôrta și puterile mari, ca să-i fi putut succede a atrage mai mult atențiunea lor asupra Aromânilor. S'a fost enunțiat de către oficiul de esterne de la București, relativ la cestiunea Românilor macedonenî, că acțiunea României în imperiul otoman nu se pôte pune în paralelă cu ceea a Bulgarilor, Grecilor și Sêrbilor, care are un caracter eminent politic, ci

că ea se mărginesce la o acțiune pur culturală, ce culminează în susținerea de școle și biserici românești în poporațiunea de limbă română. Ne aducem aminte cum se lauda nu de mult în „Münchenner allg. Ztg” această politică, ca una din cele mai precaute și înțelepte, care va face ca, prin sprijinul cel va avé România din partea Austro-Ungariei și Germaniei, cu timpul să-i cadă de sine póma cöptă aromână în gură, firesce numai în înțelesul de cucerire culturală.

În cele din urmă prin numirea unui Aromân în comisiunea pentru reforme, Sultanul a recunoscut indirect existența unei națiônalități române în Macedonia. Acesta e cel puțin părerea predominantă în România.

Dêr ce folos, căci în ce se atinge tocmai de manifestarea vieței națiônale deosebite prin libera folosire a limbei române în biserică și școlă, mai e în Turcia pentru creștini, afară de Sultanul încă o putere, Patriarchia ecumenică grecă, care are mare influință în cele bisericesci mai ales în Macedonia, unde Aromânii stau toți sub hierarchia grecă, întocmai cum s'afiau odinórá Bănățenii noștri sub cea sêrbăscă.

Neajunsurile cele mai mari, ce trebuie să le suferé ađi Aromânii vin tóte dela Patriarchie, care n'a încetat nici un moment de a unelti în contra lor, în interesul predominării sale și al politiceei grecescri intolerante și violente a Fanarului.

Sultanul pôte să nu se vadă amenințat, decât Aromânii vor avé și organizațiunea lor bisericăscă națiônală formând comunități române autonome, dêr Patriarchul Ioachim și cu Grecii lui se vèd forte amenințați prin întăriri națiônale a Cuțovlahilor și deci sunt neîmpăcați și refușali cu tot de a satisfice cererei Aromânilor, ce le-a fost prezentată într'un memoriu al lega-

țiunii române din Constantinopol și care cerere, se asigură, e sprijinită și de ambasadele câtorva mari puteri.

Sinodul a ales ce-i drept o comisiune, care să compună răspunsul către legațiunea română, dêr nu-i speranță că Sinodul patriarchiei va reveni la sentimente mai bune.

Firesce, că în asemenea împrejurări devine tot mai mare fierberea între Români macedonenî. Se crede, că exemplul părintelui Teodor din Bitolia, care țară a mai cere voie dela Grecii din Fanar, a început să slujască românesce în biserică, va fi imitat și de alți preoți români, cari toți de-arëndul vor deserta din bisericile Grecilor. Patriarchul să fi dat ordine severe Metropolitilor și Episcopilor greci, să supravegheze strict pe preoți și să-i ferescă a intra în contact mai ales cu dascălii români.

Care va fi în cele din urmă soluțiunea? Ce va mai întreprinde guvernul român în favorul Aromânilor?

Auspiciile sunt puțin favorabile. Dacă se va adeveri faima, că fostul Metropolit-primat ghenadie, care, întorcându-se de la muntele Athos, a ținut la cererea populațiunii din Bitolia o slujbă românescă într'o școlă, a fost din cauza această, la protestarea Grecilor alarmați, espulsat de acolo cu învoirea guvernului turcesc, atunci și acest incident ar servi ca o dovadă mai multă, cât de amenințată e ađi cauza românescă în Macedonia.

Să sperăm însă, că intervențiunea diplomatică a României la Constantinopol totuși nu va rămâné lipsită de orice succes.

Brașov, 10 Maiu st. n.

Dieta ungară. În ședința de ieri a dietei au fost aleși vice-presidenți ai camerei bar. A. Feilitzsch și I. Jakabffy. Au mai fost aleși I. Csávósy evestor și 8 notari. La întrebarea dep. Ugron, pentru ce

a cetit ministrul președinte Tisza mai întâiu în camera magnaților rescriptul regal cu privire la convocarea delegațiilor, Tisza a răspuns, că rescriptul regal a fost adresat preșidenților Camerelor.

În ședința de astăzi a camerei deputaților ministrul Lukács a prezentat esposeul său financiar pe anul 1904.

Sforțări continue de maghiarizare. În ziua de 8 Maiu au avut loc éráși două manifestațiuni șoviniste, una în Budapesta și cealaltă la Seghedin.

În Budapesta și-a ținut în adunarea societatea „Nemzeti Szöveltség” cea generală sub președinția lui Bujánovits Sandor. Un domn cu numele Nagy Dezső a ținut cu această ocaziune o conferență, în care a debitat cunoscutele clișeuri despre necesitatea asimilării elementelor străine în cultura maghiară.

În Seghedin a debutat faimosul baron Banffy, care a asistat la constituirea „Noului partid” în adunarea ședinția lui Wegmann (Seghedin și Wegmann!) și a primit candidatura ce i-s'a oferit la această adunare pentru alegerea dieteală, ce se va ține în curénd în acel oraș. Banffy și-a dezvoltat din nou teoria sa despre zidirea „statului maghiar, unitar, națiônalt” și a ăis între altele, că *Maghiarii au dreptul să pretindă, ca la regimentele recrutate în Ungaria limba de comandă și de serviciu să fie limba maghiară...*

Sinodul din Blăși.

(Raport special al „Gaz. Trans.”)

Blăși, 9 Maiu 1904.

Mâne, Marți, în 10 Maiu n. se vă deschide aici Sinodul clerului din Archiecacia română unită de Alba-Iulia și Făgăraș. Sinodul a fost convocat de I. P. S. Sa Archiepiscopul și Metropolitanul Dr. Victor Mihályi la dorința manifestă a clerului din păstorirea sufletăscă a Archiecaciei. Acest cler în diferite rânduri a dat espreșiune nedumeriri și mahniri de care e cuprins, vedénd procedee nejuste a factorilor puterii de stat față cu densusul în deosebi în ce privesc distribuția așa

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Mirésa Ţarului.

Novelă istorică, de A. H. von Rothenstein.
— Fine. —

Matweieff eși să aducă pe Natalia, ca să nebască între patru ochi cu preținsul vobescor din Kasan.

Acesta îi declară, că o iubesce, érfata, la rândul său, deși cu sfielă, răspunde, că și ea îl iubesce.

După asigurarea iubirii reciproce, Ţarul continuă:

„Se svonesce, că tóte fetele frumoșe din Rusia sunt chemate la curtea din Moscova. Iubită Natalia, tu ai cerut timp de patru săptămâni, spre a te pregăti la schimbarea vieții tale. Dêr, póte, înainte de a-se împlini acest termin, tu vei fi ridicată pe tron, și atunci mie nu-mi va rămâne decât să-mi iau viața. De grija asta m'ai pute scăpa numai așa, decât mi-ai promise mâna înainte de acest termin.”
„Dacă această te face fericit, éta

mâna mea și te asigur, că numai pe tine te iubesc.”

„Natalie! Iubita mea!” esclamă Alexe și ingenunchiând înaintea ei, îi acoperi mâinile cu sărutări. „A mea ești! A mea pentru tot-deuna! Acuma trebuie să plec în afaceri, dêr îți promit, că în curénd vei ađi despre mine.”

A doua și se publică apelul Ţarului în tóte orașele și în tótă împărăția. Șapte zile umblară solii împărătescri anunțând vestea convocării fetelor.

Negustorul din Kasan nu se mai arată în casa lui Matweieff. I-se perduse orice urmă.

Negustorul din Kasan însă află în acest timp, că Natalia îl apără strâșnic de acuzarea infidelității sugerată dómnei Matweieff prin absența lui.

„Va veni el, când va avé timp și își va esplica absența”, răspundea fata în tot-deuna.

Se apropiă ziua, ca să se presente fetele la curte. Natalia s'a împodobit cu basmau brodată și cu chiblimbarele că-

pătate de la iubitul său, ér bêtrânul Matweieff o însoți în călătoria sa la Moscova.

Când a intrat în palat, rămase aiurită de atâtea splendóre. Sute și sute de fete erau deja adunate în Kremlin. Curénd însă își redobîndi liniștea sufletului și gândurile ei sburau la iubitul negustor.

Din visurile ei o treziră fanfarele, cari anunțau înțrarea Ţarului.

Spre a se ascunde după puțință de privirile Ţarului, ea se retrase în colțul cel mai îndepărtat al salei de audiențe, la spatele celorlalți, dêr trebuia să asculte de ordinele aranșatorilor, cari luară dispoziții, ca fetele să stea în prima linie, ér părinții și neamurile mai îndêrêt.

De-odată se deschid ușile și Ţarul îmbrăcat în haine aurite, cu brîul și mănunchiul sabiei împodobite cu pietri scumpe, ér pe cap avénd o diademă cu diamante strălucitoare, întră în sală, urmat de o suită numérosă de boieri și nobili.

Ţarul zimbă și trecénd pe dinaintea fetelor stetea de vorbă cu fie-care. Se vedea, par-că caută cu oine-va, și când

zări pe Natalia, se îndreptă spre dânsa și se opri înaintea ei.

Matweieff îi șopti fetei:
„Privesc mai curăgiosă, copila mea! Nu se cuvine să stai cu ochii în pământ, când se apropie Ţarul!”

Natalia ascultă și ridicându-și ochii spre figura majestatică, recunoscu — pe iubitul său.

Ea tremura și aruncăndu privire sfișioasă asupra mulțimei de fete frumoșe, ce erau adunate aici se întrebă: Óre pot eu să mai nădăjduesc, că-i voi cućeri inima? Nesiguranța sorții sale, de când o părăsise pretinsul negustor din Kasan și împărșurarea, că iubitul ei era atât de sus în comerț cu dânsa au fost covârșitoare. Ea căđu leșinată la pământ.

Matweieff o ridică și o scose din sală, ér Ţarul trimise un aprod să o conducă într'o odaie, unde se duse și el pe o altă cale, mai scurtă.

„Inchide ușa Matweieff”, ăise Ţarul și deschide ferestra. Lasă drăgălașa povară în grija mea și fii martor logodnei mele cu Natalia.”

Kossuth Ferencz greu bolnav. Șeful partidului 48-ist, Kossuth Ferencz este greu bolnav. Alaltăeri a fost transportat la băile Lukács din Budapesta, unde s'a ținut imediat un consiliu medical. Kossuth era în timpul consiliului cu conștiința pierdută. Medicii au constatat discordarea totală a nervilor.

Panică într-o sală de reprezentare. În sala „Imperială” din Craiova se da Sâmbătă seara o reprezentațiune cinematografică. Sala era ticsită. De-odată s'a aprins pânza de proiecțiune și flăcările s'au ridicat până la plafond. Tot-odată s'a stins și lumina electrică, lăsând publicul în întunecime completă. Isf. pôte închipui ori-cine învălmășala, ce s'a produs. Fiecare voia să scape, și cei mai tari lovind cu bastoanele, cu mâinile și picioarele pe cei mai slabi și-au făcut drum peste corpurile lor. Mulți au spart ferestrele și au sărit pe stradă. Învălmășala a ținut o jumătate de oră până ce s'a făcut lumină. Se află foarte mulți grav răniți, mai ales femei și copii, cari au fost transportați la spital. Nu se știe încă, decât nu vor fi chiar murit unii din ei. S'a deschis o anchetă spre a stabili responsabilitățile.

Defraudare mare în T-Mureșului. Cu ocaziunea trecerii cassei orfanilor din resortul administrației comitatense în resortul statului, șeful contabilității statului din T-Mureșului, Ilosvai, a refuzat primirea registrelor, înainte de a face o scontrare radicală. În urma acestei scontrări a trebuit să se pornescă cercetare contra casierului Végéh Domokos, dér și Ilosvai a fost transferat la Cașovia. Végéh într'aceea a murit. Defraudările descoperite până acuma se urcă la suma de 52.000 corône, se crede însă, că suma totală trece peste 100.000. — După cum i-se scrie lui „E-k” din „capitala secuimei”, Végéh și-a început cariera întâiu ca copist la comitat și a avansat cu timpul la postul de casier al sedrii orfanale. Trăia boeresce și ținea trăsură. Caracteristic pentru manipulația patriarhală ce se urma la această casă, este faptul citat de „E-k”, că repausatul Végéh a șters o sarcină de 4000 corône, ce era intabulată în favorul cassei orfanilor pe casa nevestei sale, declarând verbal unui consilier de la scaunul orfanal că datorია e de mult plătită. În urma acestei declarații, consilierul a raportat în ședință și — senatul a șters pur și simplu datorია.

Sciri mărunte. Frênarul I. Nagy, de la trenul de marfă Arad-Clușiu a căzut în ziua de 8 Maiu sub rôtele unui vagon, care i-a tăiat picioarele. — O societate franceză a făcut ministrului lucrărilor publice din România ofertul de a înființa în *Constanța* o stațiune de telegrafie fără sirmă pentru serviciul de navigațiune *Constanța-Constaninopol*. Afacerea aceasta s'a dat spre studiere direcțiunei C. F. R. căreia este sub-ordonat serviciul navigațiunei. — În curtea casarmei reg. 13 de infanterie din *Iasi* făcându-se săpături, s'au aflat numărôse oseminte omenesci. Nu se știe cum au ajuns acele oseminte acolo, de ôre ce pe acel loc n'a fost nici odată cimiteriu. — Lipovanul Adam Babei de 45 ani arestat la poliția din Bucuresci, fiind tachinat de vagabondul Gogu Dumitrescu de 15 ani, aflător în acelaș areșt cu densusul, a luat un drog de fer și i-a crepat capul lui Dumitrescu, care a trebuit transportat la spitalul Colțea, fiind într'o stare desperată.

Situația în Bucovina.

Am înregistrat în unuldin n-rile trecute scirea despre adunările politice ținute de deputații dietalii bucovineni Dionisie cav de Bejan, Dr. Iancu cav. de Flondor și Ilarion Onciul în orașele Câmpulung, Gurahumorului și Dorna.

Intrunirile aceste recente sunt continuarea intrunirilor ținute la începutul anului în orașele Cernăuți, Rădăuți și Suceava, întruniri cari aveau de scop să clarifice situațiunea politică a poporului român din Bucovina, să raporteze alegătorilor români despre demersurile făcute de deputații români în dietă și afară de dietă, să dea ocaziune alegătorilor, să-și

esprime păsurile și dorințele lor și în fine să reorganizeze poporul pe base politice rea'le și sănătose.

A fost timpul suprem, ca deputații români să întreprindă acest turneu politic prin centrele districtelor bucovinene, căci era mare pericol, ca nu cum-va poporul împreună cu fruntașii săi să cadă victimă uneltirilor dușmanilor, cari îi amenințau cu totală descompunere și să se lase descurajiați de neorientarea în afacerile vitale românești, pricinuită de agitațiunile cunoscătorilor pseudo-democrației române.

Cât de necesare au fost aceste intruniri, la cari au participat sute de săteni, învățători, preoți și alți fruntași, rezultă fără îndoielă din împrejurarea îmbucurătoare, că alegătorii intruniți și-au spus fără rezervă, verde pe față temerile și dorințele lor, ér deputații la rândul lor cu aceeași francheță au dat deslușirile cerute și au arătat căile adevărate, cari singure sunt menite a aduce pe poporul român la o nouă viață națională, consolidată și menită a rupe cu trecutul nesigur și amenințator.

Din multele detalii ale acestor intruniri, cari denotă interesul și serioșitatea celor prezenți față de viitorul apropiat al poporului român din Bucovina, relevăm după „Deșteptarea” următoarele momente.

La adunarea din Câmpulung a luat cuvântul d-l adv. Dr. E. Criclevici, supunând unei critice diaristica română buc. și dîce, că acesta nu-și împlinesce pe deplin misiunea, nereproducend de multe ori articole de însemnătate actuală. Trecend la *politica economică* amintesc abusurile ce se fac la vinderea pădurilor din district. Țărănimea pierde pe ți ce merge totă proprietatea, fără ca de undeva să se ivescă o mână de ajutor. Organizare economică nu există de loc față de marile primejdii, de care e amenințat poporul nostru înapoiat pe toate terenele. Numărul execuțiunilor anuale a ajuns o mărime înfrorătoare. Ce privește *breslele*, acestui ram nu se acordă destulă atențiune, pe când străinii se opintesc din răspuzerți a asigura baza pentru interesele lor și în viitor. Dovadă este școala specială de lemnărit în Câmpulung, care, deși ofere până acum rezultate frumoșe, trebuie lărgită. E o necesitate neapărată introducerea mai multor secții cu deosebire una pentru dulgherit. Pentru neromâni se crează aprôpe ăilnic stipendii, pe când tinerii români nu-și pod desvolta talentele din cauza miseriei materiale.

Vorbesce apoi de *înființarea gimnaziului* proiectat în Câmpulung, cere ca deputații să se întrepună cât de curînd pentru realizarea acestui postulat.

Ar fi timpul să se cugete și la înființarea unui *tribunal* în Câmpulung. Scopul și întocmirea institutelor din țără trebuie acomodate recerîntelor locale, decât este intenționat progresul poporațiunii. După ce mai face și gospodarul V. Flocea unele observări asupra defectelor școlilor, ia cuvântul d-l deputat Iancu cav. de *Flondor*.

Trecend la economie, desfășură amănunțit o iconă perfectă a stării actuale. Românul este ađi străin în țera sa, cei mai mulți proprietari de moșii sunt numai administratorii acestor bunuri, căci valôrea reală o dețin speculanții străini imigrați, cari încassază veniturile. Îmbunătățirea școlei economice este ađi mijlocul cel mai potrivit pentru apărarea organismului social, contra relelor care-l bîntue.

Năvălirea speculanților a surprins proprietarii moșiei naționale în un stadiu de desvoltare foarte înapoiat. Capitalul străin este arma cea mai otrăvitoare în mâinile cuceritorilor. Pentru întîmpinarea acestora este de lipsă introducerea altei școli a poporului. Instituțiunile introduse până acum de fericitorii Bucovinei, a cărei rezultat constituie ađi destrăbălarea pe toate terenele, nu sunt potrivite în aplicarea lor. Un început frumoș s'a făcut cu înființarea înșoțirilor Reiffeiseniane. Multe dorințe ale alegătorilor nu s'au putut îndeplini spre deplina mulțămire a alegătorilor din cauza rezistenței întîmpinate la forurile competente. Este deci necesară o

organizare temeinică a districtului, pentru sprijinirea acestor, ce au să aere interesele acestuia. Fără legătură strênsă între deputat și alegători nu se pôte isprăvi mult.

Trece apoi la interpelarea adv. Dr. Criclevici, clarificand tôte punctele interpelantului.

Referitor la *starea actuală a diaristiceii* nu pôte tăgădui multele neajunsuri. Dér o orientare mai exactă asupra refîrîntelor pôte pune și margini pretensiunilor. Poporul român din Bucovina n'a ajuns încă la aceea putere culturală, la acea maturitate, ca să se ridice și să susțină însuși diaristica la nivelul adevărat. Analfabetismul înfrorător, lipsa de ômeni pentru cooperare pe deoparte, pe de altă miseria materială sunt pricina, că diaristica română nu se pôte susținea prin abonenți. Lipsa acesta materială respinge pe oricare tîner din Bucovina de la îmbrățișarea carierei diaristice. Fiind însă cea mai însemnată armă de apărare, s'au jertfit în decursul timpului mulți particulari chiar și familii întregi. Familia *Hormuzachenilor* a jertfit pentru diarul „Bucovina” peste 80.000 fl. ér alții mulți li-au urmat tot pe această cale jertfind mult. „Revista politică din Suceava” încă a,trebuit să apună din cauza lipsei de capital, așisderea și „Gazeta Bucovinei”.

Precum am anunțat deja, tôte trei adunările au votat clubului român încedere deplină și au decis instituirea unui comitet districtual pentru purtarea agențelor în cadrele unui program național economic.

Manifestațiunile demne ale fraților bucovineni sunt semne bune pentru viitor și ne fac a crede, că acțiunile aceste vor resfira multele nedumeriri și vor aduce în curend rôtele dorite de toți ômenii de bine.

Resboiul și bôlele.

Frumôsă este môrtea eroică în resboi, dér tristă e môrtea acelora, cari trebuie să cadă victime bôlelor ivite în urma resboiului.

Astfel de bôle s'au ivit în coloniile germane din Africa, unde trupele trimise pentru suprimarea revoluției sunt espuse nu numai glônțelor ucigașe ale Hererilor, ci și epidemiei tifoides. Tifosul se produce din cauza apei infectate, deși medicii englezî susțin că se propagă de la om la om, prin haine, hrană, musce, ba chiar și prin nisipul și praful adus de vânturi.

Tifosul a secerat victime multe și în resboiul din Crimea, unde numai în armata franceză au murit de tifos 17.000 ômeni din 33.000 îmbolnăviți, pe când numărul total al celor căduți în resboi n'a fost mai mare de 20.000.

În resboiul franco-german au murit 8789 soldați germani, îmbolnăviți de tifos abdominal.

În resboiul ruso-româno-turc de la 1877/78 s'au îmbolnăvit 199.536 soldați ruși de febră tifoidă, din cari au murit 43.985 pe când de glônțe n'au murit în total, decât 34.742. Epidemia acesta avu efect atît de demoralisator și a sdruncinat atît de mult disciplina, încât un corp întreg de armată a trebuit trimis în patrie, că incapabil de luptă.

O altă bôlă ce obișnuiesce a se prezenta în urma resboielor este disenteria împreunată cu catarul intestinal. Acestă bôlă s'a ivit în resboiul din Crimea, simultan cu tifosul și a secerat numai în armata englesă 2143 victime. În resboiul franco-german au murit în armata germană 2380 soldați de această bôlă (din 38.652 îmbolnăviți).

În resboiul austro-frances (1859) a bîntuit în armata austro-ungară o altă bôlă numită malaria, causând de asemenea multe decese.

O bôlă periculôsă este și scorbutul, care se ivesce în urma hranei rele și insuficiente. În armata rusescă de la Dunăre (1878) s'au întemplat 6434 decese în urma scorbutului.

Versatul încă bîntuie în timp de resboie. În armata franceză (1870) s'au întemplat 25.000 decese, pe când în armata germană grație revaccinărilor obligatorice, n'au murit decât 278 (din 4833).

Ciuma n'a bîntuit acum de mult în Europa.

Colera nu mai este așa periculôsă, de când cu descoperirile lui Koch. Măsurile luate în consecență însă, în timp de resboi n'au se pot esecuta. Armata prusiană a pierdut la 1866 în Boemia 4529 soldați în urma colerei, pe când pe câmpul de resboi n'au și-au pierdut viața de cât 3472. Acastă epidemie s'a repândit apoi și printre locuitorii din Boemia, secerand 30.000 victime, ér în Prusia 120.000.

Datele acestea le-am estras dintr'un interesant articol al profesorului Dr. C. Posner din Berlin, publicat în ultimul număr din revista „Die Woche”.

NECROLOG. Anica Vlăduțiu n. Bochiș preotêsă în Fizeșul Gherlei a repausat în 7 Maiu în etate de 46 ani în al 26-lea an al căsătoriei. O jelesce soțul Teofil Vlăduțiu, preot gr. cat. ca soț și fiul Pompei, precum și numărôse rude.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 9 Maiu. Din Tokio se anunță din isvor oficial, că Rușii au suferit înfrângere la *Homutang*. Kuroki, cu trupele sale în număr de 60.000 îi strimtorază pe Ruși spre *Liaojang*. Trupele japonese fac pe ți câte 30 Chlm.

Petersburg, 9 Maiu. La *Fongvanceng* au cădut 800 Ruși. Numărul răniților e 3000.

Berlin, 9 Maiu. Din Tokio se anunță, că Japoneseii înaintand spre *Fongvanceng* s'au ciocnit cu Rușii la *Hoangcipu*. Japoneseii au făcut prizonieri 400 Ruși și au luat 6 tunuri, pe cari însă Rușii le demontaseră.

Londra, 9 Maiu. La cererea comună a lui *Kuropatkin* și *Skrydlof*, loctiitorul *Alexiev* a fost revocat. În locul lui se dîce, că ar fi numit marele duce *Niculae Nicolaevici*.

Londra, 9 Maiu. Rușii se pregătesc a evacua *Niucivang*. Populația civilă rusescă a părăsit orașul. Statul major rusesc se va retrage la *Mukden*.

Niucivang, 9 Maiu. (Reuter) După sciri sosite din China, *Alexiev* a fost rănit în *Port-Arthur* și numai cu mare greutate a putut scăpa. Se svonesce, că Rușii ne mai putendu-se susținea, se vor retrage la *Karbin*.

Petersburg, 9 Maiu. Scirea despre închiderea Portului-Arthur se confirmă și aici. Admiralul *Skrydlof*, care a prevêdut izolarea Portului-Arthur, se va retrage la *Vladivostok*.

Budapesta, 10 Maiu. (Telegr. bir. ung. de coresp.) Trupele japonese debarcate în peninsula Liautong se află în marș spre *Port-Arthur*. *Bombardarea Portului-Arthur s'a început și urmază de pe uscat și despre mare.*

Diverse.

Diarele în Japonia. Primul diar a apărut în Japonia la 1852. La 1879 aveau deja 266. La 1886 numărul diarelor se urca la 2000, ér actualmente Japoneseii au 4000 diare, din cari 120 apar la Tokio. Cel mai răspândit diar este *Dissei Skimpo* (Timpul Nou) cu 400.000 abonați. Fiecare număr conține 96 pagini cu diferite ilustrațiuni, fotografii și caricaturi.— Al doilea este „*Nil Koku Sinbun*” cu 300.000 abonați. Acesta însă a fost suprimat de guvern, pentru-că a scris un articol contra resboiului.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Maiu n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	117.95
Renta de corone ung. 4%	97.80
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	89.15
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	98.80
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Impr. ung. cu premii	208.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.85
Renta de hartie austr.	99.75
Renta de argint austr.	99.50
Renta de aur austr.	118.95
Rente de corone austr. 4%	99.70
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.05
Losuri din 1860.	152.50
Acii de-ale Banței austro-ungar.	16.06
Acii de-ale Banței ung. de credit.	754.—
Acii de-ale Banței austr. de credit	638.75
Napoleondor	19.07
Marc imperiale germane.	117.22 1/2
London vista.	239.42 1/2
Paris vista.	95.40
Note italiene	95.20
Lire turcesc	21.50 „ 21.60

Cursul pietei Braşov.

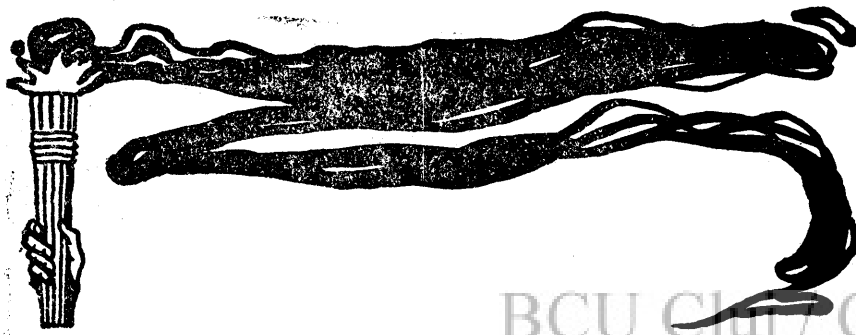
Din 8 Maiu n. 1904.

Bancnote rom. Cump.	18.94	Vend.	18.98
Argint român.	18.82	„	18.92
Napoleond'orl.	19.04	„	19.10
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesci	2.53	„	2.54
Marc germane	117.05	„	117.25
Sreis. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face oră și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

P. T.

Avem onore a Vă atrage atențiunea, că de acuma începând depositul principal pentru Transilvania al Magazinului de cafea Julius Meinl din Viena cu prăjitorie proprie, după cel mai nou sistem se află sub firma:

JULIUS MEINL

în Braşov,

Tîrgul Inului nr. 31—33.

Vă rugăm, să binevoiți a ne onora cu comanda D-văstre.

Cereti catalogul de preturi!

A V I S.

Prenumeratiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și reînnoi oră și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenti să binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea să li-se facă după stilul nou.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Braşov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărți aicînsirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandatie.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea înpartidă simplă, de I. C. Panțu. O cartă bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupone etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: afacerile de credit cambial și afacerile de bancă. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistruși o piele mōle și un teint trandafriu? Acela sē se spele în fie-care și cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 mineri.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani, la Teutsch & Tartler droguerie și la farmacia V. Roth la „Ursu“ în Braşov. (1295) H—50

Cine nu cunoște numele **EMANOIL GOZSDU**, încărcat de slavă al acestui mare filantrop, care a jertfit întreaga sa avere de mai multe milioane, pentru propagarea de scopuri umanitare, pentru binele și fala națiunii române și a junimei studiōse. Orice bun român, care posedă o inimă nobilă, ar vrē cu drag se urmeze pildele de binefacere date de Gozsdu, dar din nefericire nu fie-căruī, fie cel mai adăvrat patriot, îi stau la dispoziție astfel de mijloce spre a putea îndeplini umanele porniri ale inimei sale.

Deci, cine e însuflețit de dorința de a ajutara la îmbunătățirea stărei aprōpelui sēu, să scrie neîntârziat casei de bancă semnată mai jos, de a i se trimite pentru apropiată tragere a clasei I-a

Un los al LOTERIEI UNGARE,

compus din 110,000 losuri și din care în 6 clase se trag 55,000 losuri, astfel că fie-care al 2-lea los se trage negreșit.

Căștigul cel mare în cas favorabil este de

1 Milion Corone

Afară de acesta loterie mai dispune de un număr enorm de alte căștiguri însemnate.

Suma totală a căștigurilor se ridică la colosală cifră de

14 Milioane 459 mii de corone.

Tragerea clasei I-ă are loc la 17 și 18 Maiu a. c. și costă

Losul de:	o optime	un sferț	o jumătate	întreg
	C. 1.50	Cor. 3.—	Cor. 6.—	Cor. 12.—

Prospecte și liste de trageri gratis. Corespondență în limba română.

Plătim căștigurile imediat fără nici un seacăământ.

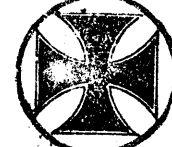
CASA DE BANCĂ BRÜDER GREINER

colectorii generali ai Loteriei reg. priv. ungare **BUDAPESTA, (Palatul Gozsdu)**

2—5.1345.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și invioreză pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuraigie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țiuțiuiri de ureche, bătaie de inimă, sgârșituri de inimă, asmă, auđul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, reaceală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, uđul in pat, influența, însomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă pr n electricitate. — In cancelari. mea se află atestate încurse din tōte părțile lumii, cari prefuesc cu nuțădmire invențiunea mea și ori-cine pōte examina aceste a'estate

Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rōg a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ose co'fu de cu aparatul „Volta“, de ore-cu „Crucea Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost ofici s oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iestinatatea cruci male electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor., folosibil la morburî, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție fōrte slabă.

Expediție din centru și locu de vëndare pentru țēră și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A / E, colțul strada Kálmán.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1904.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la ora 5-32 min. dim.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la ora 8-13 min. sēra.
IV. Tr. accel. p. A ad la órele 10-26 m. sēra.

Dela Braşov la București:

I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5-14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
IV. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
V. Tren mixt la órele 6-50 sēra. (* Circuită numai până in Predeal)

Dela Braşov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la ora 5.25 min. dim.*
II. Trenul mixt la ora 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de per. la ora 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda.)

Dela Braşov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
II. Trenul mixt la ora 3-14 min. p. m.
III. Trenul mixt la ora 9.47 m. sēra.
IV. Trenul mixt la ora 6-14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca și in serbători).

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. A ad la órele 5-07 m. dim.
II. Trenul de persoane la ora 7-50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la ora 9-27 min. sēra.

Dela București la Braşov:

I. Trenul accel. la ora 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la ora 9-18 min. sēra.
III. Trenul pers., la ora 4-55 m. p. m.
IV. Tren. de pers. la ora 7-41 min. dim. (care circulă numai dela Predeal).
V. Tr. accel. la órele 10-14 m. sēra.

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Braşov.

I. Trenul de persoane la ore 8.25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda.)
II. Trenul de pers. la ora 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
III. Trenul mixt, la ora 6-10 m. sēra. (*)
IV. Tren de pers. la órele 10.01 m. sēra. (*) (* au legătură dela Tușnad.)

Dela Zărnești la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la ora 7-02 min. dim.
II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
III. Trenul mixt la ora 7-43 sēra.

Handwritten signature or mark in the bottom right corner.